

LAUSUNTO POHJOIS-SAVON MAAKUNTAKAAVA 2040: 2. VAIHEEN KAAVALUONNOKSIIN

Vesannon kunta on tarkastellut Pohjois-Savon liiton valmistelemaa Pohjois-Savon maakuntakaava 2040: 2. vaiheen kaavaluonnoksia ja valmisteluaineistoa ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yleisesti kunnanhallitus toteaa, että **vaihtoehto 1; *Kyvykäs uudistuja*** on radikaalimpi. Siinä tavoitellaan mm. hiilinegatiivisuutta ja tiiviimpää asuntorakentamista eli ehdotus on kaupungistumista suosiva. Samalla vaihtoehto 1 unohtaa laajat maaseutualueet ja maaseututaajamat. *Kyvykkään uudistujan* kaavamerkinnät (erityisesti viherverkosto) saattavat rajoittaa suoraan tai välillisesti maaseudun tulevaisuuden elinkeinoja, minkä vuoksi Vesannon kunta ei pidä tämänkaltaisia rajoittavia merkintöjä tarkoituksenmukaisina ja tarpeellisina. Maaseudun kehittämisvyöhykemerkinnän pitäisi kattaa koko maakunnan maaseutualueet. Sen vuoksi em. merkintöjen osoittaminen vain osalle maaseutualueista ei ole perusteltua.

Vaihtoehto 2; *Rohkea kasvaja* on maltillisempi. Siinä tavoitellaan hiilineutraalisuutta ja se on kokonaisuutena perustellumpi ja tarkoituksenmukaisempi. Vaihtoehto 2 pyrkii paremmin pitämään koko maakunnan asuttuna ja mahdollistaa siten mm. enemmän maaseuduille ominaista omavaraisuutta ja hiiltä sitovaa puurakentamista.

Vaihtoehto 2 *Rohkea kasvaja* soveltuu paremmin maaseudulle ja pieneen kirkonkylään sekä maaseutu- ja matkailupitäjään.

Vaihtoehdon 1 *Kyvykkään uudistujan* koko maakuntakaava-aluetta koskevista suunnittelumääräyksistä todetaan:

Ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen kirjatut linjaukset ovat tarpeettoman voimakkaita lukuun ottamatta tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueainintoja. Linjaukset rajoittavat alueidenkäyttöön, liikenteeseen, hajautettuun energiatuotantoon, yritystoimintaan ja maa- ja metsätalouteen liittyviä toimintoja.

Pintavesien ekologiseen tilaan viittaava kirjaus *”Kaikissa vesistöihin suoraan tai välillisesti kohdistuvissa toimissa on parannettava pintavesien ekologista tilaa”* on perusteettoman ehdoton, esimerkiksi jo nykyisin luokitukseltaan hyvien tai erinomaisien vesistöjen alueilla. Samoin kirjaus taajamien hulevesien käsittelystä ja haltuunotosta ei vastaa koko maakunnan taajamien perusteltuja tarpeita.

Tuulivoimaan liittyvät kirjaukset, samoin kuin maakunnan työssäkäyntialueiden kirjaukset, ovat perusteltuja ja tarpeellisia.

Vesistömatkailun kehittämisalueen laajentaminen ulottumaan myös Niinivedelle, Keitele-järveen ja Konnevedelle, niin että vyöhykkeeseen liittyy myös Vesannon kuntakeskus, on ensiarvoisen tärkeää.

Matkailukohteiden saavutettavuuden kannalta merkittävät tiet 551 ja 545 on otettava huomioon maakuntakaavassa, siten kuin VE1 *Kyvykäs uudistuja* -mallissa on ilmaistu.

Kyvykkäässä uudistujassa huomioidaan vesistömatkailun kehittämisaluemerkintä Suonenjoen lisvedeltä Pielavedelle saakka. On tärkeää, että luontomatkailu ja vesistöreitti ulottuu mm. Etelä-Konneveden kansallispuiston alueelta Nilakan poikkeuksellisen runsaille ja hienoille hiekkarannoille. Vesistömatkailu tulee olemaan merkittävästi kasvava matkailuelinkeinon osa-alue lähivuosikymmenen aikaan, ja tämän vuoksi on huolehdittava mm. riittävästä matkailijoita palvelevasta infrasta. Vesannon kunta pitää tärkeänä sisällyttää kaavamerkinnot mm. erilaisille reiteille (mm. moottorikelkkareitti, ulkoilureitti), erityisesti taajamien ja matkailukohteiden väleille. *Kyvykkäässä uudistujassa* esitetyt ulkoilureitit toivotaan sisällytettävän lopulliseen kaavaan.

On erityisen hyvä, että kaava on rinnakkain matkailua, loma- ja vakituista asumista salliva. Nykyisin ei ole enää tarpeellista jakaa asumista eri kategorioihin, kun yhtä aikaa loma-asuminen muuttuu vauhdilla kausiasumiseksi ja monipaikkaisuus on todellisuutta. Perinteisesti maaseutualueilla on ollut eri vuodeaikojen mukaan vaihtuvaa asutusta ja se on maaseudun rikkaus ja osa kulttuuriperintöä.

Viherverkosto -merkintä *Kyvykkäässä uudistujassa* nähdään ristiriitaisena ja tarpeettomana. Vesannon kunnan mielestä rakentamismääräyksillä ja mm. materiaalivalinnoilla voidaan vaikuttaa viherverkostoalueen rakentamiseen ja tällä tavalla varmistetaan monimuotoisuutta. Kunnan näkemyksen mukaan tämänkaltaisia merkintöjä ei tulisi sisällyttää maakuntakaavatasoihin maankäytön suunnitelmiin ainakaan velvoittavina määräyksinä.

Maaseudun kehittämisvyöhyke merkintöjen merkitys jää epäselväksi. Ne eivät saa haitata alueelle rakentamista, reitistöjen tekoa tai estää harjoittamasta maatalous- ja biotalouselinkeinoja tai muuta yritystoimintaa. Tämänkaltaisen Pohjois-Savon maakuntastrategian ”ulottaminen” maakuntakaavaan ei ole tarkoituksenmukaista.

Vesannon kunnanhallituksen mielestä koko Pohjois-Savon maaseutu on nähtävä maaseudun kehittämisvyöhykkeenä läpileikkaavasti, jossa voidaan tuottaa mm. puhtaita raaka-aineita elintarvike-, metsä- ja muulle biotuoteteollisuudelle. Siirryttäessä fossiilitaloudesta kohti biotaloutta luonnonvarojen arvo sekä kestävä, tuotannollinen merkitys tulee kasvamaan rajusti. Huomattavaa on, että metsien ja luonnonvaraisten soiden lisäksi myös nurmiviljellyt pellot ovat hiilinieluja.
Esitämme viherverkosto -merkinnän poistamista.

Sen sijaan lopulliseen maakuntakaavaan tulee lisätä **maatalouden suuryksikkö** -merkintä, jolla varmistetaan ko. alueilla maa-, metsä- ja biotalouden sekä hajautetun energiantuotannon harjoittaminen.

Valmisteilla olevan maankäyttö- ja rakennuslain ennenaikainen huomioiminen ei ole perusteltua erityisesti vaihtoehdossa 1 *Kyvykkään uudistujan* esittämällä tavalla. Vesannon kunnan näkemyksen mukaan suunnittelujärjestelmään ja oikeusvaikutuksiin kohdistuvien mahdollisten muutosten ennakoiminen ei ole perusteltua lain ollessa valmisteluvaiheessa.

Vesannon kunnan näkemyksen mukaan olennaista on keskittyä tarkoituksenmukaisella tavalla MRL:n 28 §:n mukaan maakuntakaavaa laadittaessa

- maakunnan tarkoituksenmukaiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen
- alueiden käytön ekologiseen kestävyteen
- ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin
- vesi- ja maa-ainesvarojen kestäväan käyttöön
- maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin
- maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen sekä
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyteen.

Lausunnon valmistelijat: Elinkeinoasiamies Sari Tulila ja rakennustarkastaja Tero Röntynen